

Reviderte retningslinjer for privat ervervsvirksomhet m.v.

Fastsatt av høgskoledirektøren 05.07.11.

Retningslinjene omfatter ansattes adgang til bierverv og inkluderer også utdrag fra aktuelt regelverk om offentlige anskaffelser med kommentarer.

I vedlegg til retningslinjene følger utdrag fra regel- og avtaleverk som gjelder dette området samt sjekkliste for kjøp av varer/tjenester fra egne ansatte.

1. Bierverv

I utgangspunktet har statens arbeidstakere rett til å ta ekstraarbeid for annen arbeidsgiver eller drive privat ervervsvirksomhet i sin fritid, jf. Statens personalhåndbok pkt. 10.13.1. Det er imidlertid knyttet noen begrensninger til denne retten:

- Biervervet må ikke være egnet til å **hemme eller sinke det ordinære arbeidet**.
- Biervervet må ikke føre til at tjenestemannen **driver med eller medvirker til illojal konkurranse** med hovedarbeidsgiver.
- Biervervet må ikke føre til at tjenestemannen kan bli **inhabil** ved behandling av sine saker i mer enn sporadiske tilfelle.
- Biervervet må ikke medføre at tjenestemannen lett kan komme i **lojalitetskonflikt** i forhold til den offentlige virksomheten hvor han er tilsatt.
- Biervervet må ikke innebære at tilsatte nytter **bedriftshemmeligheter på en illojal måte**.
- Biervervet må **ikke skade tjenestestillingens eller den offentlige arbeidsgivers anseelse**.

Tilsatte ved Høgskolen i Telemark (HiT) har plikt til å arbeide for at aktuelle oppdrag tilbys høgskolen. Forespørsel om oppdrag skal alltid legges frem for leder for driftsenheten.

Dersom det kan oppstå tvil om hvorvidt bierverv ligger innenfor gjeldende retningslinjer, bes den tilsatte om å ta spørsmålet opp med sin leder.

I forbindelse med en konkret sak om faglig virksomhet i regi av eget firma skrev høgskoledirektøren blant annet følgende i brev av 19.08.97:

"Hovedprinsippet må () være at tilsatte ikke bidrar til å svekke høgskolens muligheter for inntjening ved å tilby tjenester i privat regi på områder som naturlig hører inn under høgskolens oppgaver. Det avgjørende er således om de konkrete kurstilbud er identiske eller direkte overlappende med kurs høgskolen tilbyr eller har planer om å tilby, men om innholdet er av en slik karakter at tilbudet naturlig kunne gis av høgskolen. Videre må heller ikke tilknytning til høgskolen benyttes i markedsføring på en slik måte at det kan oppstå tvil om hvorvidt høgskolen står ansvarlig for den private virksomhet.

(...)

I de tilfeller der det kan oppstå tvil om hvorvidt virksomheten er i samsvar med de prinsippene som er skissert ovenfor, mener vi at opplegget for det enkelte kurstilbud bør drøftes med avdelingens ledelse før det blir bekjentgjort og iverksatt."

Høgskolens tilsatte kan ikke uten særskilt tillatelse og avtale (skriftlig) benytte høgskolens lokaler, utstyr og tjenester i forbindelse med privat ervervsvirksomhet eller ekstraarbeid fra annen arbeidsgiver.

Høgskolens tilsatte kan på visse vilkår få tillatelse til å inneha bistillinger der arbeidet eller deler av det utføres innenfor ordinær arbeidstid i hovedstillingen. Det skal da være inngått særlig avtale om dette,

jf. Rundskriv F-20/2007 Reglement om statlige universiteter og høskolers forpliktende samarbeid og erverv av aksjer.

2. Offentlige anskaffelser

Lov om offentlige anskaffelser kommer til anvendelse når høskolen som statlig organ skal innhente tjenester utenfra, jf. § 2. Det vil si at høskolen må følge de grunnleggende kravene i lovens § 5 om konkurranse, likebehandling, gjensidighet, etterprøvbarhet osv.

Det vises til lovens formålsbestemmelse (§ 1) der det fremgår at loven og tilhørende forskrift skal bidra til økt verdiskapning i samfunnet ved å sikre mest mulig effektiv ressursbruk ved offentlige anskaffelser basert på forretningsmessighet og likebehandling. Regelverket skal bidra til at det offentlige opptrer med stor integritet, slik at allmennheten har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig måte.

Forskrift om offentlige anskaffelser (heretter kalt forskriften) utdypet de generelle kravene i offanskl. § 5. Det følger av forskriften § 1-2 at forskriften gjelder for offentlige oppdragsgivere. Forskriften får anvendelse på tildeling av offentlige kontrakter om levering av varer, tjenester eller utførelse av bygge- og anleggsarbeider, jf. forskriften § 1-3 (1) med mindre kontrakten er av en slik art at den faller inn under unntaksbestemmelsene i § 1-3 (2).

Etter forskriften § 2-1 gjelder forskriften del I for alle anskaffelser som omfattes av denne forskrift, uavhengig av anskaffelsens art og verdi. Det vises til at det følger av forskriftens § 3-1 at enhver anskaffelse skal så langt det er mulig være basert på konkurranse uansett hvilken anskaffelsesprosedyre som benyttes.

På bakgrunn av formålsbestemmelsen i lov og forskrift skal HiT anvende en restriktiv praksis når det gjelder å engasjere egne ansatte til å utføre oppgaver som firma/næringsdrivende eller for firma, eller kjøpe varer fra firma som representeres av, eller som helt eller delvis eies av egne tilsatte.

Slik praksis skaper tillit, lojalitet og ansvarlig opptreden, og beskytter medarbeidere mot beskyldninger om uetisk opptreden. Innleie av egne arbeidstakere, spesielt uten etter konkurranse, kan bli gjenstand for kritikk og uberettiget mistanke.

Det kan imidlertid oppstå tilfeller hvor det er grunnlag for å engasjere egne ansatte til å utføre oppgaver som firma/næringsdrivende eller for firma, eller kjøpe varer fra firma som representeres av, eller som helt eller delvis eies av egne tilsatte. Slike tilfeller kan blant annet oppstå når det kun er en tilbyder (egen ansatt) som kan tilby den etterspurte tjenesten, eller der firma som tilsatt har tilknytning til, tilbyr HiT en pris under markedspris og HiTs behov gjør at en må handle raskt. I slike tilfeller kan det gjøres unntak fra hovedregelen om konkurranse, jf. forskriften § 2-1. Det er en forutsetning at anskaffelsen ikke overskrider terskelverdien angitt i forskriftens § 2-2. Det åpnes på denne bakgrunn for at driftsenhetene i tilfeller som nevnt over, ut fra en konkret helhetsvurdering, kan engasjere egne ansatte til å utføre oppgaver som firma/næringsdrivende eller for firma, eller kjøpe varer fra firma som representeres av, eller som helt eller delvis eies av egne tilsatte.

Skriftlighet

Det følger av definisjonen av "kontrakt" i forskriften at den aktuelle kontrakten/avtalen om kjøp må være skriftlig. Hensynet til etterprøvbarhet krever skriftlighet. Formålet bak skriftlighet er blant annet å hindre unødvendige tvister.

Saksbehandlingen, herunder vurderingen, bør også nedtegnes slik at HiT kan gjøre rede for at lovens § 5 er overholdt og vise at HiT har forsøkt å bidra til effektiv ressursbruk og likebehandling samt etisk holdning.

Sjekkliste

Vedlagte sjekkliste skal fylles ut ved kjøp av varer/tjenester fra egne ansatte og legges ved bilaget i regnskapet. Sjekklisten er utarbeidet med utgangspunkt i overnevnte formålsbestemmelser og ment som et hjelpemiddel for effektiv ressursbruk og likebehandling i høgskolen. Sjekklisten vil også være med på å sikre hensynet til etterprøvbarehet.

Vedlegg:

Utdrag fra regel- og avtaleverk

Sjekkliste for kjøp av varer/tjenester fra egne ansatte